

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ

Ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος τῇ ἐκβαλούσῃ εἰς τὴν Σπιαναῖαν τῆς Κερκύρας, εὐρίσκεται τὸ σπουδαστήριον τοῦ Ἀγγέλου Γιαλλινᾶ. Τὸ σπουδαστήριον τοῦτο εἶνε μικρὰ αἴθουσα, ἔνθα υπάρχουν ἐν θελγούσῃ ἀκαταστασίᾳ ζωγραφικοὶ ὀρθοίαντες, λευκώματα, ἀρχαῖαι ὑδρίαι, εἰκόνες ἀνηρτημέναι ἐπὶ τῶν τοίχων, παλαιὰ τουρκικὰ ὑφάσματα, ἄνθη ἀπεξηραμένα· διάφοροι ἀναμνήσεις τῶν μερῶν, τὰ ὅποια διῆλθεν ὁ καλλιτέχνης, φωτογραφία ὠραίων γυναικῶν, ὧν τὰς μικρὰς χεῖρας ὠδήγησεν εἰς τὴν τέχνην ὁ Γιαλλινᾶς, θύραι ζωγραφηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου, ἐδῶ μία ἰσπανικὴ κιθάρα, ἐκεῖ ἔν ἀρχαῖον ξίφος, καὶ ἴσως ἂν ἀνακατεύσης κυλίνδρους τινὰς ἐρριμμένους εἰς τινὰ γωνίαν, δὲν εἶνε παράδοξον νὰ ἀνακαλύψῃς ἀρχαῖα οἰκογενειακά του ἔγγραφα. Ἰδοὺ τί εἶνε τὸ σπουδαστήριον τοῦτο. Ἐκεῖ πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐσυναζόμεθα ὀλίγοι φίλοι, ἐκαπνίζαμεν τὰ πούρα μας καὶ ἐρλουοῦμεν ἢ ἐσυρίζαμεν παρακαλοῦντες τὸν καλλιτέχνην ἐργαζόμενον ἐπὶ τῶν πινάκων, οὓς παρσεύαζε διὰ τινὰ ἐκθεσιν τοῦ Λονδίνου. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἦτο ἡ δευτέρα. Ἡ πρώτη του εἶχεν ἐμποίησιν ζωηρὰν ἐντύπωσιν. ἡ ἐπιτυχία δὲ αὕτη ἐθεωρήθη ὡς θρίαμβος τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἐν τῷ μεγάλῳ ἐκείνῳ καλλιτεχνικῷ κέντρῳ. Ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπίσης ἐπιτυχίας ἐστέρθη καὶ ἡ δευτέρα ἐκθεσις του. Ἐν Λονδίῳ δὲν εἶνε εὐκολον καλλιτέχνης νὰ διέλθῃ σῶος καὶ ἀβλαβῆς διὰ τῶν καυδιανῶν διακρίσεων τῆς κριτικῆς. Ἐκεῖ ἡ ὑδατογραφία ἔχει θῆσιν εἰς σημεῖον ἀπαρμιλλοῦ τελειότητος, καθ' ὅσον ὑπὲρ πάσαν ἄλλην πόλιν τῆς Εὐρώπης ἀγαπάται καὶ καλλιεργεῖται τὸ εἶδος τοῦτο τῆς γραφικῆς. Οἱ Ἀγγλοὶ ὑδατογράφοι ρημίζονται εἰς ὅλα τὰ καλλιτεχνικὰ κέντρα, ἰδίως δὲ διακρίνει αὐτοὺς ἡ ἐντέλεια τῶν πινάκων, ἥτις καταντᾷ σχεδὸν φορτικῇ τὰ ἔργα των ἔχουσι τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐκεί-

νην ἀκρίβειαν, εἰς τε τὰ σχέδια καὶ τοὺς χρωματισμούς, ἣν προκειμένου περὶ ἀκουαρέλας δὲν παραδέχεται ἡ γαλλικὴ σχολή. Ἡ ἐπιμελημένη ἐκτέλεσις ἔχει τόσον ἀναπτύξῃ τὸ αἶσθημα τῶν γραμμῶν καὶ τῶν χρωμάτων παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς, ὥστε αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ εἶνε ὑπερβολικαὶ ὀλίγον, διὸ ἵνα ἀνθέξῃ καλλιτέχνης τις κατορθῶνων νὰ ἐπιτηθεῖται τὰ ἔργα του καὶ νὰ ζυγίζωνται μὲ χρυσὸν πρέπει νὰ ἔχῃ ἔξοχα προσόντα. Ὁ Γιαλλινᾶς οὕτως ἐκρίθη ἐν τῇ ἀγγλικῇ πρωτεύουσῃ, ἔκτοτε ἐγένετο εὐρωπαϊκῆς φήμης ζωγράφος, ὁ δὲ ἐπιθυμῶν νὰ ἔχῃ σήμερον συλλογὴν ὑδατογραφιῶν δὲν δύναται νὰ παραλείψῃ τοῦτον. Αἱ μεγάλαι ἀγοραὶ ἠνοίχθησαν δι' αὐτόν, αἱ δὲ Ἀθῆναι πολὺ θὰ δυσκολευθῶσι νὰ ἴδωσιν εἰς τὸ μέλλον πινάκά του.

Εἶνε ἀληθῶς περίεργος, διὰ τοὺς γνωρίσαντας ἀρχῇθεν τὸν Γιαλλινᾶν, ἡ ταχύτης τῆς προόδου αὐτοῦ. Πρὸ δέκα ἐτῶν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ ἀσθενικὸς μαθητὴς τοῦ ἐκπαιδευτηρίου «Καποδίστριας» ἐν Κερκύρᾳ θὰ καθίστατο ὁ μεγαλειότερος τῶν Ἑλλήνων ὑδατογράφων. Οἱ συμμαθηταὶ του δὲν ἐνθυμοῦνται εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν νὰ ἐδείκνυν ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυίαν οὔτε νὰ εἶχε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν τέχνην. Ἐδιδάσκετο καὶ αὐτὸς τὴν ζωγραφικὴν, ὅπως ὅλοι οἱ λαμβάνοντες ἐπιμελημένην ὅπως δὴποτε ἀνατροφὴν νεανία. Τὰ σχολικὰ του ἱγνογραφήματα ἦσαν ὑποφερτά, κατὰ τὴν ἐκφρασιν τοῦ διδασκάλου, καὶ ἡ μόνη ἐπιτυχία τῆς παιδικῆς ἡλικίας του ἦτο ἡ ἄδεια, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ διδάσκαλος τῆς ἱγνογραφίας, νὰ ἐκθέσῃ ἐν σχεδιαγραφῇματι του, χωρὶς νὰ ἐργασθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἡ χεὶρ τοῦ διδασκάλου. Τοῦτο εἶνε κάπως ἀξιοσημείωτον, διότι τὰ σχεδιαγραφήματα τῶν συμμαθητῶν του ἀνῆλκον κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦλάχιστον εἰς τὸν διδασκάλον των.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρῆλθον ἔτη τινά. Οἱ μαθηταὶ διεσκορπίσθησαν ἐκ τοῦ Λυκείου ἐκείνου καὶ ἕκαστος ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν του ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Γιαλλινᾶ, μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς νήσου, ἐσκέπτετο νὰ χρησιμοποίησιν τὴν εὐφυίαν τοῦ Ἀγγέλου εἰς ἔργον ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν αὐτῆς θέσιν. Εἰς τὸν Γιαλλινᾶν ὅμως ὑπελάνθανεν ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἡμέραν τινὰ ἐγνώσθη εἰς τὸν κύκλον τῶν φίλων του, ὅτι ἀπέρχεται εἰς τὴν Ἰταλίαν ἵνα τελειοποιηθῇ εἰς τὴν ἀκουαρέλαν. Τοῦτο ἐκρίθη ὡς νεανικὴ ἀνοησία, καὶ δὲν ἦσαν ὀλίγοι οἱ κινήσαντες τὴν κεφαλὴν των καὶ ταλανίζοντες τὸν νεανίαν, ὅστις εἰς μάτην θὰ κατέτριβε πολὺτιμον χρόνον μπογιατίζων καὶ αὐτὸς χαρτιά. Ἀλλὰ δὲν ἐρρόνει οὕτω περὶ τοῦ ἐαυτοῦ του ἐν Βενετίᾳ καὶ Ῥώμῃ διδασκόμενος ὁ Γιαλλινᾶς.

Καὶ ὅταν ἐπέστρεψεν ὁμοῦ εἰς τὴν Κέρκυραν, κομίζων δύο λευκώματα πλήρη ὑδατογραφιῶν, δὲν ἐνεποίησαν αὐταὶ οὐδεμίαν ἐντύπωσιν. Εἶδον μερικὰς τῶν πρώτων σπουδῶν του. Εἰς ταύτας δὲν διακρίναι τις τίποτε πλεόντερον ἢ τὸν χρωστικὸν κοινὸν ζωγράφου. Δύναμις καὶ φυσικότης δὲν διακρίνεται καὶ μόλις ὑπολάνθανει τὸ αἶσθημα. Οἱ χρωματισμοὶ εἶνε λίαν παρακινδυνευμένοι, οἱ οὐρανοὶ ὑπὲρ τὸ δέον ζωηροί, αἱ κάθετοι ἀνακρίβεις, ἡ δὲ προσ-